

Thure Lindhardts båltale

Taler

Thure Lindhardt
Skuespiller

Dato

5. juni 2019

Sted

Strandhotel Marienlyst,
Helsingør

Omstændigheder

Sankthans

Godaften, og tak fordi jeg må komme og holde årets båltale.

Jeg har glædet mig til skulle stå her i aften og holde båltalen og dermed fejre midsommer eller Sankt Hans aften, som det jo også hedder, sammen med alle jer.

Midsommer er en helt speciel tid for mig, den er faktisk lige så vigtigt for mig som julen. For hvor vi ved jul mødes i mørket om de små lys. Så mødes vi i aften i det lille mørke for sammen at fejre det helt store lys. Velvidende, at nu drejer årstidshjulet en tak.

Nu står vi midt i sommeren, og vi går dermed ... Ja, jeg er ked af at sige det ... Men vi går faktisk mod mere mørke tider.

Men lad os nu glemme det for en stund og i stedet glæde os over lyset. Og lad os glæde os så meget, at vi også her i aften tænder lys. Og hygger og er sammen.

For når vi så vælger at gå ud af vore huse. Ud af vores carporte og stige ned fra vore cykler og ud af vore biler. For at stå her sammen. Er det vel egentlig også, fordi vi ønsker at dele denne begejstring for lyset med hinanden.

For hver eneste af jer. Er der noget, der gør, at I ikke synes, det er nok bare at tænde et fyrfadslys og passe parcellen. Nej, både I børn og I voksne har søgt mod det her fælleskab. Og hvorfor gør vi egentlig det som moderne mennesker midt i en online tid?

Jamen så er det vel fordi – og pardon my french – at det sgu ikke bare er noget

middelalderligt pjat med hekse og helgener. Eller vikingetidens Frejakult. Så er det, fordi det giver mening.

Så vil jeg gætte på, at I er kommet, fordi midsommerfælleskabet og det store bål på en eller anden måde siger noget for jer, ligesom det siger mig noget. At stå her i midsommernatten. Og være fælles. Om lyset. Om varmen. Om sundet og Kronborg. Om fællesskabet. Selv med svenskerne derovre på den anden side.

Fælles om ilden. Om jorden og havet, der omgiver vores lille ø Sjælland. Om dyrene og hinanden. Fælles om fred og de elementer og mineraler, der forbinder os. Om kvantepartiklerne, som er inden i os og millioner af kilometer væk, og dog er forbundne.

Om demokratiet, som vi netop igen for få uger siden har fejret, uanset om vi er tilfredse med udfaldet eller ej. Fælles om vor historie. Som vore forfædre har bygget til os. I form af murstene som slottet bagved mig. Hvor en konge ved navn Christian holdt sin kroningsfest. Og en flok engelske skuespillere optrådte og fortalte om derhjemme, som blandet med Saxos fortællinger om en dansk prins, et engelsk hævdrama om en Spansk Tragedie, og en vis forfatters søns og faders død blev til en af de største fortællinger om os nogensinde, ikke bare som danskere, men som mennesker, om hvad det er at være menneske, på trods af at forfatteren efter sigende aldrig selv befandt sig på denne kyst.

Fælles er vi også om de fortællinger, der har skabt denne aften. Om Lysfester, der skulle holde ondskaben ude. Om trolde og hekse, dæmoner. Solhversfesten, der overtog Valborgsnatten. Hvor mænd og kvinder drak snaps til de segnede. Og de unger piger skulle vogte sig for Sankthansormen. For den kunne man nemlig blive gravid af.

Fælles er vi også om den rensende ild, det rensende bål, som ifølge gammel skik optager alle vore indre hekse, dæmoner og trolde. Og som ved at dvæle blikket mildt og uden at fokusere, stimulerer melatoninen inde i vore hjerner. Gør os rolige, afslappede, fredfyldte.

Fælles er vi i fortællingen. Om en mand 3426 km herfra, som ifølge en læge ved navn Lukas, fødtes på denne dag. 6 måneder før sin fætter, hvis ankomst han skulle forkynde. Manden ved navn Johannes råbte i ørkenen om det, der vil ske, de muligheder, der vil komme.

Efter ham opkaldtes denne dag nogle århundreder senere: Johannes dag, Johannes den hellige, sanctus Johannes, eller på DANSK: Sankt Hans.

Fælles er vi om denne historie. Om vi tror på den eller ej. Myterne flyder sammen med religioner og folkefortællinger. Og selvom få tror på dem i bogstavelig forstand, hvad enten det gælder hyldemor eller jomfrufødsler, hekse eller huldrer. Så tror vi på det, der ligger bag ordene.

Et ordsprog siger, at vi ikke fortæller børn historier om drager for, at de skal tro på dem, men for at de skal lære at slå dem ihjel. Eller tæmme dem. Det samme gælder ord. Og fortællinger.

Da Johannes fætter endelig trådte frem der ved floden og lod sig døbe svævede en due over ham, fint symboliserende ånde[n]. Og det [er] måske netop ånd, der skaber fællesskabet. Forbindelsen mellem os. Den, der ligger bag ordene, traditionerne, festerne, højtiderne.

Traditioner uden ånd er glædesløse. Derfor er denne tradition særlig smuk. For den forbinder det hele. Lyset. Fortællingerne. Myterne. Glæden. Og freden.

Om det at året går sin gang. Og at vi har nogen indbyggede traditionsbundne milepæle, der markerer dette. For det sjove er vel egentlig også, at i aften tænker vi ikke på alt det, der skete de foregående 12 måneder siden sidste sommer.

Nej, vi træder nærmest ind i en magisk stund. Hvor i går og i forgårs er forsvundet. Og at vi tænker på sidste års bålaften. Vi ophæver den kontinuerlige lineære måde at se verden på. Hvor vi midt i alle vores praktiske gøremål – måler tiden et stykke efter et andet.

Alt dette bliver for en stund ophævet. Og vi træder ind i årshjulets cirkulære rytme. For vi giver pokker i januars måneds lommesmarter og februars tristesse. Marts måneds tunge regn. Og april måneds forårsbebudning.

Netop i aften er vi bare. Og vi lader tankerne gå mod alle de andre midsommeraften. Fuldt af skønheden og nybrud. Fuld af forventninger, og vi kan på en aften som i aften næsten høre mosekonen brygge. Og føle, hvordan hyldeblomsten beruser os.

Og hvad er det så for noget, vi tænker på. I har sikkert hver især jeres egne traditioner, som I har været en del af, inden i kommet her. I mit barndomshjem var det sådan, at ligeså meget som Julen var en familiær begivenhed, så var midsommer der, hvor de mødtes med den udvidede familie.

Altså alle de venner, vi børn, vi så komme tit og tæt i barndomshjemmet. Så var man nemlig sammen med den selvvalgte familie. Og der fejrede de voksne hele aftenen det fælleskab, de havde etableret med hinanden Mens vi unger legede. Og glædede os helt sindssygt til, at vi skulle være længe oppe. Og vi skulle se bål ... for efter mad og leg, så var det det, vi skulle, vi skulle se bål. Og vi var sammen om det.

Og da jeg blev ældre, søgte jeg selv mod mine egne selvetalerede fællesskaber. Ligesom I har gjort. Og ve den, som sad alene på sankthansaften. Som halvkikset teenager bestod en af årets udfordringer altid i at sørge for, at man var med i en flok på nytårsaften og [og]så på midsommer aften. Og netop de aftener er nogen af de aftener og nætter, der for den, der ikke har et fælleskab, kan virke som uendelige.

At sidde der alene og tælle sekunderne. Velvidende, at man ikke har en at holde i hånden, når bålet tændes. Ikke en af se smile. Og glæde sig med.

Og det er en aften, hvor vi i vore voksne fællesskaber ofte prøver at huske at tage dem, der står udenfor et fælleskab med. Vi inviterer lige naboen med ind – om ikke andet – så for en kort stund.

For vi kan vel ikke glædes. Hvis vi ikke har nogen at glæde os sammen med. Vi kan ikke nyde flammerne fra bålet. Og de lyse nætter, hvis vi ikke kan føre en samtale. Nyde stilheden sammen med et andet menneske, der står os nært.

For netop dermed bliver vi frie. Vi bliver frie for ensomhedens trange kår. Og oplever den frihed, det at give og modtage sommerens varme kærlige kys på kinden, er.

Så vi skal tænde bålet. For I er kommet med jeres fællesskaber for sammen at nyde de store flammer. Og det skal I også komme til. Og det bål, vi tænder, er et samlingspunkt for fælleskabet. Det helt nære og det selvvalgte.

For i aften fejrer vi de lyse nætter. Vi fejrer, at vi som de frie mennesker, vi er, er frisat gennem de venner og den familie, de fælleskaber, som er den ild, og den motor, der driver os.

Så når vi om lidt tænder bålet. Så er spørgsmålet vel, om det, vi gør, ikke også er vi sætter blus på vores fælleskaber.

Tak for ordet.

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Båltale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/thure-lindhardts-baaltale-2019>